

261.6 (649):113 (04)

10

THESES

PHYSICO--EXPERIMENTALES.

1843 (1844) 2.102

U.S.A.

THESES

PHYSICO-EXPERIMENTALES

ORNATISSIMO VIRO

D. D. EMMANUELI BERDUGO, ET ALVITURRIA
Dioeceseos. Canariensis Provisori, Vicarioque Generali,
Et ejusdem Ecclesiae Cathedralis Archidiacono Titulari

D. JACOBUS BERDUGO

IPSIUS NEPOS OBSEQUENTISSIMUS

De Re Physica quaestiones

In publica certamine propugnandas

O. D. C.

OMne meum tempus, studia, atque elucubrati-
ones in Tui obsequium, VIR. ORNATISSIME, impen-
dere jam pridem in votis habeo: idque non volentis
tantum, sed grati animi significationem esse, ac ve-
luti vectigal jure quodammodo Tibi debitum libentis-
simè agnosco. Huic ergo pietatis officio nunc pri-
mùm, data occasione, facere satis incipiens, de Re
Physica quaestiones, quas palàm sum propugnaturus,

ante

4
ante genua tua provolutus offero, easque ut et reve-
rentiae, et amoris pignus in praetio habeas in pri-
mis opto, atque confido. Non enim donum, sed offe-
rentis affectum te nunc praecipuè decet contemplari.
Ad hoc, si in litterarum curriculo me multum profi-
cere optas, ut pluribus ostendisti, nullo alio incitamento
me magis hortere, quam studiorum meorum primi-
tias solita benevolentia complectendo. Quas equidem,
ubi tibi gratas cognoverim, ea animi contentione scien-
tiarum studio incumbere mihi propono, ut et optatam
metam contingere valeam, et quamplurimas tibi ead-
em via placendi occasiones inveniam. Vale.

DE AERE

THESES

I.

Terrarum orbem undique circumfundere Aerem, corpus nempe Fluidum, Invisibile, Pellucidum, Grave, Expansibile, Condensabile, Elasticum, Sonorum, vel ipsis, qui primis labris Physicam degustaverunt, notum est.

II.

Deindè fluidum istud unà cum corpusculis in eo nantibus vaporibus, exhalationibus, volatilibus, subtilisque plurimis è tellure continuò ascendentibus terrestrem Atmosphaeram constituere, eis similiter perspicuum.

III.

Has tamen aëris proprietates, quas memini, ita ei essentielles existimo, ut ab immixtis cum eo corpusculis

culis, minime repetendae credantur; tametsi hujusmodi corpuscula nonnumquam impedimento sint quominus eae tota vi sua se exerant.

IV.

Sed jam tandem praeter atmosphaericum istum aërem novus alius, aliarumque proprietatum dudum detectus à Recentioribus, est, quem quoniam irretitum cum substantiis, ac veluti imbibitum reperierunt *Aërē*

Principium vocare, sive *Aërem fixum* maluere.

V.

Hujuscemodi fluidum *Aërisforme* ex conformatione cum Aëre sic vocatum, ita plurimum ab atmosphaerico dissidet, ut non analogum, sed disparem esse credideris.

VI.

Aër enim fixus plurima revera atmosphaerico habet contraria. Ipse primum animali non parum oeco-

nomiae nocet, siquidem mephiticus est; athmosphae-
 rico aëre ponderosius gravitat, ut experimentis inno-
 tescit, tum flammam accensam extinguit, quod non effi-
 cit aër dephlogisticatus; vegetationem quoque plan-
 tarum praepedit, florumque colores laetos marcescit,
 quod, inter alia, ipsius tribuere acido nullum inconve-
 niens est.

VII.

Forsan ab eodem acido antiputridus esse, et lit-
 hontripticus, ut observationibus patuit, credibile pror-
 sus videtur. Hinc *Aërem fixum* Medici ad ulcera vel
 periculosiora curanda, ad sanguinis corruptionem impe-
 diendam, ad tabidos, et canceratos morbos sanandos,
 tum ad lapillos in vexica concretos diluendos magno,
 faustoque successu adhibuerunt.

VIII.

Tanto cum aestu nostri saeculi Physici hoc recens
 aeris

8
aëris principii inventum elucidandum suscepere, ut
novas deinceps aëris species, ^{novas} proinde eorum qualitates
cum magno rei Phisicae emolumento detexerint. Aër
equidem Nitrosus, Inflammabilis, Dephlogisticatus,
Acidus, Alkalinus, aliique plurimi mirandum diver-
sorum aërum theatrum in recenti Physica representant.

Quibus defendendis D. Jacobus Berdugo et Da-Pelo
aderit sub auspiciis D. D. Francisci Martinez de
Fuentes Phylosophiae Cathedrae Moderatoris in Semi-
nario Conciliari Purissimae Conceptionis Civitatis Ca-
nariensis die 22 Mensis *Julij* anni 1791.

HORIS SOLITIS.

Nacto Permissu: Lacunae Nivariensis: apud Michaë-
lem Angelum Bazzanti, Regalis Societatis
Typographum.